

Warszawa, 11 grudnia [1409]¹

Książę mazowiecki Janusz [I] zawiadamia, wielkiego mistrza zakonu [krzyżackiego] Ulryka von Jungingena, że przebywając w Liwie otrzymał jego list z prośbą o uwolnienie pojmanyh jeńców krzyżackich do 9 lutego [1410], który to termin został uzgodniony między królem Polski [Władysławem Jagiełłą] a zakonem za pośrednictwem książąt oleśnickich [Konrada III Starego] i [Konrada IV Starszego]. Deklaruje, że uwolni jeńców, ale ponieważ nie bardzo wie, o jakie osoby chodzi, prosi aby ktoś ze strony mistrza za nie poręczył. Przywołuje z kolei postępowanie przedstawicieli zakonu, którzy więżą pewną liczbę jego poddanych i wymuszają od nich pieniądze, a zwłaszcza prokuratora z Pizy, który więził dwóch poddanych księcia i za jednego z nich otrzymał kwotę 5 grzywien. Prosi o zwrot pieniędzy książęcemu poddanemu i wymierzenie sprawiedliwości za pojmanyh, ponieważ tenże krzyżacki urzędnik ich zabił. Cedula: Książę, powołując się na obowiązujący rozejm, zwraca się do wielkiego mistrza o powstrzymanie Macieja z Pęcic, poddanego mazowieckiego mieszkającego w państwie krzyżackim, który listownie groził Mazowszanom oraz gotował się wyrządzać im szkody. Prosi mistrza o pisemne zapewnienie podjęcia kroków w tej sprawie i przekazanie odpowiedzi przez okaziciela listu.

Oryg.: GSPK, XX. HA, OBA, nr 1180, pap., znak wodny, łac., wym. 302 × 227 mm, verso prostokątna pieczęć archiwum królewskiego, in dorso ślad po zamykającej list pieczęci wystawcy w czerwonym wosku (wosk przez papier, wnioskując z wymiarów chodzi tu o pieczęć herbową średnią Janusza I o śr. 39 mm; zob. KuczyńskiPieczęcie, s. 331-332, nr 35), kustodii i paska papierowego zabezpieczającego pieczęć brak; cedula: pap., łac., wym. 321 × 60 mm.

Reg.: RHD 1/1, nr 1180.

Adres [in dorso]: Honorabili ac magnifico domino fratri Vlrico de Jungingen², | ~~mag~~ |
Ordinis Theutunicorum magistro generali, deditur.

^aJohannes Dei gracia dux Mazowie^{b3}.

Honorabilis ac magnifice domine! Littera vestre magnificencie ad nos feria secunda proxime elapsa, videlicet | in crastino Conceptionis Beate Marie Virginis gloriose [9 grudnia 1409], in castro nostro Liif⁴ venit et nobis est presentata, | in qua exhortamini nos pro captivis vestris, | ~~quis~~ | quod ipsos liberos dimitteremus usque ad terminum, | videlicet ad dominicam Invocavit proximam [9 lutego 1410], per magnificos principes dominos duces de Olesznica⁵ inter serenissimum principem dominum regem Polonie ex una et vestrum Ordinem ex altera parte firmatum et conclusum. Unde licet idem serenissimus dominus rex nondum plene nos de eisdem captivis informavit, tamen quia idem vestri captivi certi nobis non sunt neque notabiles, aliquis ex vestris promittat et fideiubeat pro ipsis usque ad terminum prefixum et nos ipsos dimittemus. Verumtamen licet nonnulli homines nostri per vestros confratres in terra vestra sunt capti et taxati super certas pecunias, et presertim flegit vester de castro Pysz⁶ duos nostros terrigenas detinuit et incaptivavit et quinque marcas monete Prutinalis a parte unius capti recepit et cum aliis pecuniis super hoc pluribus prout taxavit ad se eidem venire mandavit, medio autem tempore eosdem captivos^c interemit et mortificavit; quare petimus, ut pecunie predictae eidem nostro terrigene reddantur et iusticie complementum pro eodem nobis fieri demandaretis. Datum Warschovie feria quarta proxima ante festum Beate Lucie Virginis gloriose.

[Cedula]:

Magnifice domine! Narratum est nobis, quomodo quidam Mathias de Panczicze⁷ terrigena | noster manet apud vos in terra vestra, qui terrigenis nostris comminationes in litteras | facit et dampna inferre machinatur, et quia nos veraciter in treugispacis inter | dominum regem Polonie et Ordinem vestrum firmatis sumus et stamus, ideo credimus vobis, quod istum talem contra nostros facere aliquid non permitetis, intencionem petimus vestram nobis ad id scribi et remitti (latorem per presentem^d). Datum ut supra etc.

^{a-b} *Tekst umieszczony na lewym marginesie.*

^c *Ostatnia litera częściowo zamazana, rozmyty atrament.*

^d *Dopisane na dolnym marginesie ceduły ze znakiem wstawienia.*

¹ *Data roczna zob. w: RHD 1/1, nr 1180.*

² *Ulryk von Jungingen, rybicki w Mortągu 1383, kompan wielkiego marszałka 1387-1390, podkompan wielkiego mistrza 1392, wójt sambijski 1393-1396, komtur bałgijski 1396-1404, wielki marszałek 1404-1407, wielki mistrz zakonu krzyżackiego 1407-1410, zginął w bitwie pod Grunwaldem (Hochmeister, s. 106-114; Jähnig, s. 289, 292, 296; Heckmann, s. 151, 156, 210, 212, 274, 228, 329).*

³ *Janusz I Starszy, książę mazowiecki, czerski (od 1381), warszawski, ciechanowski, wyszogrodzki, zakroczymski, zm. 1429 (PSB 10, s. 581, 582; K. Jasiński, Rodowód Piastów mazowieckich, Poznań-Wrocław 1998, s. 78-83; J. Grabowski, Poczet książąt i książnych mazowieckich, Kraków 2019, s. 133-143).*

⁴ *Liw, dawniej miasto, obecnie wieś, gmina loco, powiat węgrowski, woj. mazowieckie.*

⁵ *Książęta oleśnicy Konrad III Stary (zm. 1412 lub 1413 i jego syn Konrad IV Starszy, kleryk wrocławski, kanonik wrocławski i ołomuniecki, proboszcz kapituły wrocławskiej, notariusz papieski, biskup wrocławski 1417-1447 (PSB, t. 13, s. 590, 591; K. Jasiński, Rodowód Piastów śląskich, s. 434-439).*

⁶ *Prokurator krzyżacki w Piszcu, w tym czasie nieznany (Heckmann, s. 242).*

⁷ *Maciej z Pęcic w ziem warszawskiej na Mazowszu, znany dotąd z jednego przekazu datowanego na a. 1409 (Słownik historyczno-geograficzny ziemi warszawskiej w średniowieczu, oprac. A. Wolff, K. Pacuski, do druku przygotowały M. Piber-Zbieranowska i A. Salina, pod red. T. Jurka, Warszawa 2013, s. 202).*